

Gölpınar (Şanlıurfa-Türkiye) mesire yeri florası ve etrafındaki köylerin etnobotanik özellikleri

Hasan AKAN^{1*}, Hatice AYZAZ²

¹Harran Üniversitesi, Fen Edeb. Fak.,Biyoloji Bölümü, Şanlıurfa, Türkiye

²Kızılay Kan merkezi, Sarayönü caddesi, Kızılay işhanı, No:1, Şanlıurfa, Türkiye

*Sorumlu yazar/ Correspondence
hakan@harran.edu.tr

Geliş/Received: 26.11.2015 • Kabul/Accepted: 18.12.2015 • Yayın/Published Online: 03.02.2016

Özet: Bu araştırma, 2009-2013 yılları arasında, Gölpınar mesire alanı ve çevresinin florası ve etnobotanik özelliklerini tespit etmek üzere yapılmıştır. Araştırma alanı Şanlıurfa il sınırları içerisinde ve Grid sistemine göre C7 karesindedir. Araştırma bölgesinde 50 familyaya bağlı 165 cins ve 226 takson tespit edilmiştir. Alanda 6 takson endemik bitki bulunmaktadır ve endemizm oranı % 2,67'dir. Araştırma alanından toplanan 226 taksonun fitocoğrafik bölgelere göre dağılımı; İran-Turan elementleri % 29,64, Akdeniz elementleri % 4,86, Doğu Akdeniz elementleri % 3,98, Avrupa-Sibirya elementleri % 2,23 ve bölgesi bilinmeyen % 59,29 şeklindedir. Araştırma alanında en fazla taksona sahip familyalar; Fabaceae (31), Asteraceae (22), Brassicaceae (17) ve Lamiaceae (14)'dir. Alanda en çok taksona sahip cinsler; *Trigonella* L. (6), *Vicia* L. (6), *Veronica* (5) ve *Trifolium* L. (4)'dur.

Alanda etnobotanik özelliğe sahip 64 takson saptanmıştır. Bu taksonların 29'u yem bitkisi, 26 tanesi gıda olarak tüketilmekte, 4 tanesi yakacak bitkisi, 15 tanesi ilaç amaçlı, 3 tanesi çocuklar için oyuncak amacıyla kullanılmaktadır. 6 tanesinin ise farklı kullanım alanları vardır.

Anahtar kelimeler: etnobotanik, flora, Gölpınar, Şanlıurfa, Türkiye

The flora and ethnobotany of Gölpınar (Şanlıurfa-Turkey) promenade place and its surroundings

Abstract: This investigation was carried out between the years 2009 and 2013 to determine the flora and ethnobotany of Gölpınar picnic site and its surroundings. The research area is situated in Şanlıurfa province and within C7 of the grid system. In the region, 50 families, 165 genera, 226 taxa were determined. There are 6 endemic taxa in the study area and endemism percentage is 2.67 %. Plants' distribution rate according to floristic regions are: Irano-Turanian 29.64 %, East Mediterranean 3.98 %, Mediterranean 4.86 %, Euro-Siberian 2.23 %, and unknowns 59.29 %. The families represented by the highest number of taxa in the research area were Fabaceae (31), Asteraceae (22), Brassicaceae (17) and Lamiaceae (14). The taxon represented

by the highest number of genus *Trigonella* L. (6), *Vicia* L. (6), *Veronica* L. (5) and *Trifolium* L. (4). In the region, 64 taxa have an ethnobotanical peculiarities were determined. It is determined that 29 as a fodder plants, 26 of these plants were used as food, 4 for fuel, 15 for medicinal purposes, 3 in children's games and 6 in other to use.

Key Words: ethnobotany, flora, Gölpınar, Şanlıurfa, Turkey

GİRİŞ

Bu çalışma, 2009-2013 yılları arasında Şanlıurfa, Gölpınar mesire yeri ve çevresindeki köylerde yayılış gösteren bitkileri ve etnobotanik özelliklerini tesbit etmek amacıyla yapılmıştır.

Türkiye; coğrafi konumu, jeomorfolojik yapısı ve değişik iklim tiplerinin etkisi altında bulunması nedeniyle son derece zengin bir flora sahiptir. Türkiye florasında yer alan damarlı bitki çeşidi 9753 olup, bu taksonlardan 3788 tanesi endemiktir (Güner vd., 2012). Türkiye'deki bitki takson sayısı, yapılan çalışmalar sonucunda tanımlanan yeni taksonlarla her geçen gün artmaktadır. Ülkemiz endemik takson oranı ve çeşitliliği açısından Orta Doğu'nun en zengin florasına sahiptir.

Türkiye'nin florası üzerinde yapılan araştırmalar 18. yüzyıl başlarında Fransız botanikçi J. Pitton Tournefort'un 1700-1702 yılları arasında batı, kuzey ve doğu Anadolu'ya yaptığı gezilerle başlamıştır. Bu botanikçiye takiben diğer bazı yabancı botanikçiler de Anadolu ve çevresinden bitki toplamışlardır (Baytop, 2003).

Ülkemiz florasına esas katkı, İsveçli botanikçi Edmond Boissier tarafından yayınlanan 5 cilt ve bir tamamlayıcı ciltten oluşan "Flora Orientalis" adlı eserdir (Boissier, 1867-1888). Bu eserde kendi topladığı bitkilerle birlikte kendinden önceki araştırmacıların topladıkları bitkilere de yer verilmiştir. Flora Orientalis'ten tam bir asır sonra yayını tamamlanan, editörlüğünü Peter Hadland Davis'in yaptığı 1965-1985 yılları arasında yayımlanan "Flora of Turkey and The East Aegean Islands" adlı 9 ciltlik eserdir. 1988'de 10. cilt (Davis vd., 1988) ve 2000 yılında da 11. cilt tamamlayıcı olarak yayınlanmıştır. 11. ek cilt (Güner vd., 2000) Türk botanikçiler tarafından hazırlanmıştır.

Türkiye florasının 2. ek cildinin tamamlanmasından sonra bu güne kadar yurdumuzda 400-500 kadar yeni bitki türü tespit edilmiştir. Araştırmalar ilerledikçe bir yandan yeni türler bulunurken diğer yandan da türlerin yeni yayılış alanları ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Son yıllarda botanikçiler tarafından sürdürülen revizyonlar ve bölgesel floristik çalışmalar Türkiye florasının eksikliklerini gidermede yardımcı olmaktadır.

Zohary (1973)'e göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi, İran-Turan Floristik Bölgesi'nin Batı İran-Turan Floristik Alt Bölgesi'nde bulunan Mezopotamya Provansı'nda yer almaktadır. Bölgenin bir kısmını İran-Turan kökenli step vejetasyonu oluşturmaktadır.

Davis (1975), ülkemizin büyük bölümünün az çalışıldığını belirterek, ülkemizde yapılacak olan yeni çalışmaların flora ve vejetasyonun ortaya çıkarılmasında büyük katkılar sağlayacağını ileri sürmüştür.

Araştırma konusu olarak "Şanlıurfa Gölpınar mesire yeri ve çevresindeki köylerde yayılış gösteren bitkilerin florasını ve etnobotanik özelliklerini tespit etmek" şeklinde belirlenmiştir.

Bu çalışmanın seçilmesinin nedenlerini kısaca aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

1. Bu çalışma, alandaki bitkilerin doğadaki yayılışları, tehlike kategorileri ve envanterinin çıkarılması açısından önem arz etmektedir,
2. Alanın floristik açıdan en az araştırılmış bölgelerin başında yer alması,
3. GAP' ta gölet, baraj ve kanalların inşa edilmesiyle biyolojik zenginliklerimizin büyük çapta zarar görebileceğini hesaplayarak meydana gelebilecek değişikliklerin neler olduğunu ve değişikliklerin nedenlerini saptayabilmek amacıyla yörenin florasının bilinmesinin gerekliliği,

4. Bölgedeki bitki envanterinin toplanarak Harran Üniversitesi herbaryumuna kazandırılması,
5. Nesli tehlike altında olan bitkilerin son durumlarını tespit edip, ilgilileri bu konuda uyararak bu bitkilerin koruma altına alınmasına katkılarda bulunmak,
6. Çalışma alanındaki bitkilerin renkli resimli koleksiyonunu oluşturmak ve gelecekte yazılması düşünülen renkli Türkiye Florasına katkıda bulunmak,
7. Halk geleneğinde kullanılan bitkilerin etnobotanik açıdan araştırılması.

Ülkemizde daha önce yapılmış olan floristik araştırmalar ışığında bir değerlendirme yapılacak olursa; Güney Doğu Anadolu Bölgesi Türkiye'nin floristik açıdan en az araştırılmış bölgelerinin başında yer alır (Çırpıcı, 1987). Yapılan literatür taramaları sonucunda Şanlıurfa'dan bitki toplayan önemli araştırmacılar; 1841 yılında Kotschy, 1888 yılında Sintenis ve 1965'li yıllarda ise Davis sayılabilir. Ayrıca Zohary'nin bölge vejetasyonu ile ilgili bir çalışması da bulunmaktadır (Zohary, 1973).

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde önceki floristik araştırmalar: Diyarbakır ve Çevre illeri Eğreltileri (Kaynak, 1989), Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği'nin Florası (Adıgüzel & Aytaç, 2001), Karacadağ Bitki Çeşitliliği (Ertekin, 2002), Kalecik Dağı (Şanlıurfa) Florası (Aydoğdu & Akan, 2005) ve Şanlıurfa da yayılış gösteren sonbahar çiğdemleri (Akan & Eker, 2004), Kaşmer Dağı Florası (Akan, Kaya vd., 2005), Kuyulu Erozyon Bölgesi Florası (Ekim vd., 2005), Şanlıurfa'nın Nadide Çiçekleri (Geofitler) (Akan, Eker vd., 2005), Harran Üniversitesi Osmanbey Kampüsü'nün Florası, Fitososyolojik Özellikleri ve Mevsimsel Değişimi (Parmaksız vd., 2006), Bazı Endemik ve Nadir Geofitler Üzerinde Anatomik Araştırmalar (Satıl & Akan, 2006), Mezra Beldesi'nin Florası ve Vejetasyonu (Atamov vd., 2007), Arat Dağı Florası (Korkut vd., 2008), Şanlıurfa Geofit Florası (Eker vd., 2008), Check-List of the Genus *Biarum* Schott in the Flora of Turkey, with a New Record for Turkey: *Biarum syriacum* (Spreng.) H.Riedl (Akan & Balos, 2008a), Flora of the region between Zeytinbahçe and Akarçay (Balos & Akan, 2008), Meyan Kökü bitkisinin (*Glycyrrhiza* L.) Biyolojik ve etnobotanik özellikleri (Akan & Balos, 2008b), Şanlıurfa Direkli Tepeleri Florası (Atamov vd., 2009), A New Record for The Tlora of Turkey: *Silene monerantha* (Kaya & Ertekin, 2009), Nemrut Dağı Florası (Tel, 2009), Tek Tek Dağları Florası (Kaya & Ertekin, 2009), Harran Ovası Vejetasyonu (Kaya vd., 2010), Karacadağ Vejetasyonu (Kaya & Ketenoğlu, 2010), Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Orkideler Üzerinde Ön Araştırmalar (Eryılmaz & Akan, 2012), Şanlıurfa İlinde Bulunan Brassicaceae (Hardalgiller) Familyası Üzerine Ön Çalışmalar (Taşgüzen vd., 2013) gibi çalışmalar verilebilir.

Literatür taramaları sonucunda, bölgede yapılan ilk etnobotanik çalışmalar arasında; Urfa'da Hastalıkların Tedavi Şekilleri (Işıkoğlu, 1971), Urfa'da Doğum Gelenek ve Görenekleri (Nahya, 1983), Urfa Folklorik Tıbbından Örnekler ve Modern Tıp Açısından İncelenmesi (Erdemir, 1983), Urfa'ya özgü İlaçlar (Çini, 1983), Kanser Hastalığında Tedavi Amacıyla Kullanılan Yöresel Bitkiler (Yücecan, 1988), Sindirim Sistemi Rahatsızlıklarında Kullanılan Yöresel Bitkiler (Yücecan, 1991), Güneydoğu Anadolu Bölgesi Tıbbi ve Aromatik Bitkileri (Özel, 1999), İncancın Vatanı Şanlıurfa (Kürkçüoğlu, 2000), GAP Yöresindeki Tıbbi ve Endemik Bitkiler (Saya vd., 2001), GAP Yöresinde Kapari'nin Etnobotaniği (Akan, Aslan vd., 2004), Şanlıurfa Semt Pazarlarında Satılan Doğal Bitkilerin Etnobotaniği (Akan & Aslan, 2005), Şanlıurfa İsootu'nun Tarihçesi ve Etnobotanik Özellikleri (Akan vd., 2005), Arat Dağı Etnobotanik Özellikleri (Akan vd., 2008), GAP Bölgesinden Toplanan Meyan Kökü (*Glycyrrhiza glabra* L.) Taksonunun İhracat Durumu, Etnobotanik Özellikleri Ve Tıbbi Önemi (Akan & Balos, 2008b), Mardin Zembilleri Üzerine Etnobotanik Bir Araştırma (Akan, 2013), Birecik Yöresindeki Bazı Baklagil Bitkilerin Etnobotanik Özellikleri (Akan vd., 2013), An Ethnobotanical Research On Handmade Musical Instruments in Şanlıurfa, (Akan vd., 2013), Şanlıurfa Yöresinde Yer Alan Bazı Şifalı Bitkiler Üzerine Çalışmalar (Arslan vd., 2013), GAP Yöresinde Yayılış Gösteren Bazı *Gagea* Türleri (Avcıl vd., 2013) adlı çalışmalar gösterilebilir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmamızın materyalini 2009-2013 yılları arasında toplanan Gölpınar mesire yeri ve etrafındaki köylerde yayılış gösteren bitkilerin tohumlu bitki örnekleri oluşturmaktadır.

Vejetasyon döneminin başından sonuna kadar, üç yıllık sürede her hafta araştırma alanına gidilmiş ve bitki örnekleri toplanmıştır. Toplanan bu bitki örnekleri, lokaliteleri ile birlikte, gerekli arazi kayıtları yazılarak numaralandıktan sonra, herbaryum tekniğine uygun olarak preslenip kurutulmuştur. Bu bitkilerin teşhisinde temel kaynak olarak Türkiye Florası'ndan (Davis, 1965-1985; Davis vd., 1988; Güner vd., 2000) yararlanılmıştır. Ayrıca teşhis edilmesinde zorluk çekilen türler, uzmanlar tarafından kontrol edilmiştir. Bitki örnekleri, Harran Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Herbaryumu 'nda muhafaza edilmektedir.

Nadir, endemik ve tehdit altındaki türler “ IUCN Red List Categories and Criteria (2014). Guidelines for using the IUCN Red List Categories and Criteria” ve Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı “ (Ekim vd., 2000) isimli eserlerindeki kategorilere göre yapılmış ve bölgedeki durumları değerlendirilmiştir (CR- Critically Endangered-Çok Tehlikede; EN-Endangered-Tehlikede; VU-Vulnerable-Zarar görebilir; NT-Near Threatened-Tehdit Altına Girebilir; LC-Least Concern-Düşük Riskli; DD-Data Deficient-Veri Yetersiz). Tür adlarının yazımında sadece geçerli olan adları ve otör isimleri verilmiştir. Sinonim adları dikkate alınmamıştır. Alandan toplanarak teşhis edilen bitkilerin listesi; bitkinin toplandığı lokalite, toplanma tarihi, rakım, habitat, toplayıcı adı, toplayıcı numarası ve ayrıca bitkinin floristik bölgesi ile endemizm özelliği verilmiştir. En sonunda bitkinin bilinen hayat formu kısaltma olarak belirtilmiştir.

Hayat formları için kısaltmalar: Ch: Kamefit, Cr: Kriptofit, F: Fanerofit, G: Geofit, Hk: Hemikriptofit, Th: Terofit.

Floristik liste, Türkiye Florası'na göre verilmiştir (Davis, 1965-1985; Davis vd., 1988). Lokalitelerin sonundaki “Ayaz”dan sonra gelen sayılar toplayıcı numarasını belirtmektedir.

Makalede verilen otör kısaltmaları “Türkiye Bitkileri Listesi” (Güner vd., 2012) isimli eserden yararlanılmıştır.

Yeni kare kayıtları; Türkiye Florası (Davis, 1965-1985, Davis vd., 1988) ve 11. cilt (Güner vd., 2000), Flora of Ceylanpınar State Farm (Adıgüzel & Aytaç, 2001), New Floristic records for squares C6 and C7 from Turkey (Aslan & Türkmen, 2003), Kalecik Dağı Florası (Aydoğdu & Akan, 2005), The Flora of Kaşmer Mountain (Akan vd., 2005), The Flora Osmanbey Campus of the Harran University (Parmaksız vd., 2006), Flora of Region between Zeytinbahçe and Akarçay (Birecik, Şanlıurfa) (Balos & Akan, 2008), Şanlıurfa Direkli Tepeleri Florası (Atamov vd., 2009), Nemrut Dağı Florası (Tel, 2009), Tek Tek Dağları Florası (Kaya & Ertekin, 2009) gibi yayınlar taranarak belirlenmiştir.

Ayrıca, Şanlıurfa iline ait 50 yılın iklim verilerini gösteren (aylık ve yıllık yağış-sıcaklık ortalamaları) veriler Meteoroloji Genel Müdürlüğü Araştırma ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı İstatistik ve Yayın Şube Müdürlüğü'nden temin edilmiştir (Anonim, 2010).

Etnobotanik çalışmalar yapılırken hem yöre halkıyla araziye çıkılmış hem de teşhis edilmiş bitki örnekleri sorulmuştur. Sıdika Avcı (25), Saliha Avcı (45), Songül Avcı (16), Halil Çakmak (35), Ayşe Çakmak (28), Hatice Çakmak (59), Havva Demir (41), Ali Demir (55), Hasan Bulut (10) ve Feride Çakmak (19) gibi kaynak kişilerle görüşülmüştür. Kaynak kişilerimiz genellikle ilköğretim mezunu olup, yakın civar köylerde yaşayanların çoğunluğu akrabadırlar. Bu yüzden soyadı benzerliği fazladır.

Etnobotanik çalışma yapılırken, öncelikli olarak alandan toplanarak herbaryum örneği haline getirilen bitki örnekleri kullanılmıştır.

Bu yöre halkına sorulan sorular şunlardır:

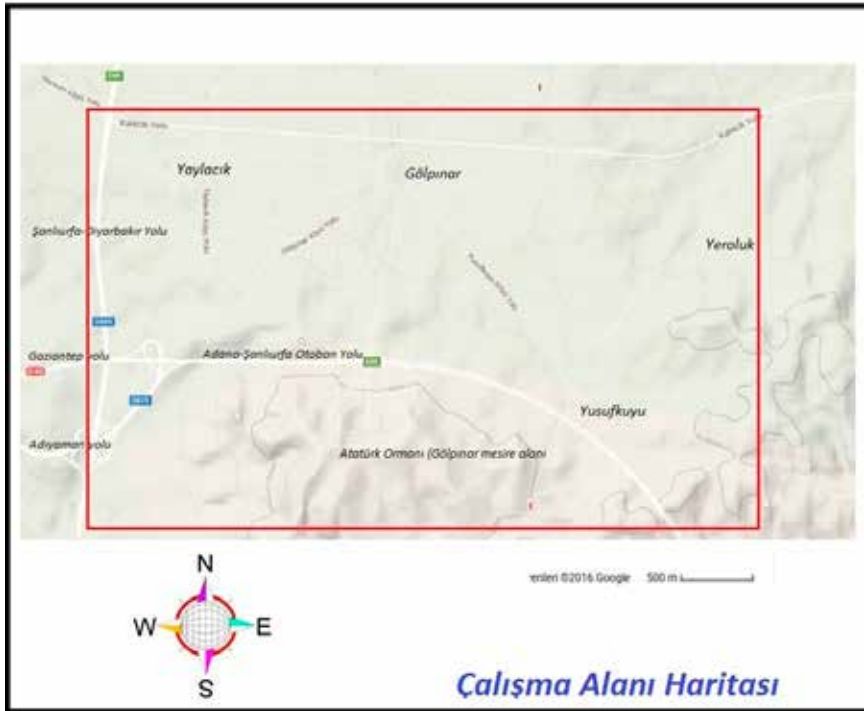
- Yakın çevrede toplanan ve kullanımı olan bitkilerin neler olduğu,
- Bitkiye verilen yöresel isimler,
- Bitkiden yararlanma yolları ve kullanım biçimi,

Büyük ovalar ilin güney yarısındadır. Sıra tepeler oldukça yaygın olup bunların arasından batıdan doğuya doğru sıralanan Suruç, Harran ve Viranşehir ovaları bulunmaktadır. Şanlıurfa'nın yüzölçümü 18.584 km²'dir (Anonim, 2011).

İklim, topografya ve ana madde farklılıkları nedeniyle Şanlıurfa'da çeşitli büyük toprak grupları oluşmuştur. Büyük toprak gruplarının yanısıra toprak örtüsünden yoksun bazı arazi tipleri de görülmektedir (Anonim, 2011).

Şanlıurfa ili Akdeniz iklim bölgesinin De Martonne metoduna göre "Yarı Kurak" iklim bölgesine girmektedir (Akman, 2011). Şanlıurfa'da sıcak iklim hakimdir. Şanlıurfa'daki fazla sıcaklığın sebebi, bir taraftan güneydeki çöl ikliminin etkisi altında bulunması, diğer taraftan da kuzeydeki dağların, gelen serin hava kütlelerinin bölgeye girmesine mani olmasındandır. Son on yılı kapsayan verilere göre Şanlıurfa ilinde yıllık ortalama sıcaklık 18,7 °C'dir. Yine bu verilere göre ortalama sıcaklık, Temmuz ayında 39,4 °C ve ortalama düşük sıcaklık ise Ocak ayında 3,2 °C olarak ölçülmüştür. Mevsimlere göre sıcaklık ortalamalarına baktığımızda, ilkbahar aylarında 22,7 °C , yaz aylarında 37,7 °C, sonbahar aylarında 26,8 °C ve kış aylarında 11,9 °C 'dir (Anonim, 2011). Yağışlar daha çok kış ve ilkbahar aylarında görülür. Yağışın mevsimlere göre dağılışı incelendiğinde ilkbahar aylarında 151,8 mm, yaz aylarında 5,5 mm, sonbahar aylarında 76,5 mm, kış aylarında ise 224 mm yağış görülmekte olup yıllık ortalama yağış miktarı ise 457,8 mm'dir . Bu yağışın rejimi Doğu Akdeniz yağış rejiminin 1. alt tipine girmektedir (Akman, 2011). Yıllık ortalama nisbi nem % 54'tür. Araştırma alanının iklimsel değerlendirilmesinde Şanlıurfa istasyonundan alınan veriler, çeşitli iklim formüllerine uygulandığında bölgede Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü görülmektedir. Araştırma sahamız "Yarı Kurak Ilık Akdeniz Biyoiklim" katındadır (Akman, 2011).

Şekil 2. Çalışma alanı haritası

Araştırma alanının genel bitki örtüsü

Şanlıurfa'da hakim bitki örtüsü steptir. Step vejetasyonunda ise çim oluşturan kseromorf, yani kurakçıl bitkilerin, özellikle buğdaygillerin bolluğu ile oluşmuş bitki birlikleri karakteristiktir. Orman vejetasyonuna ise genellikle akarsu boylarında rastlanılır *Populus L. (kavak)*, *Salix L. (söğüt)*. Ayrıca *Quercus L. (meşe)*, *Crataegus L. (alıç)* gibi orman kalıntılarında da rastlanır. Geniş bir alanda *Pistacia khinjuk Stocks (yabani fıstık ağacı)* yer alır. Bunlar zamanla aşılansarak üretime kazandırılmıştır.

Araştırma Alanının Florası

PINACEAE / ÇAMGİLLER

Pinus brutia Ten var. *brutia* / Kızılçam

Gölpınar mesire yeri, step, 710 m, 25.iv.2010, Ayaz 1295, F

CUPRESSACEAE/ SERVİGİLLER

Cupressus sempervirens L. / Servi

Gölpınar mesire yeri girişi, step, 720 m, 25.iv.2010, Ayaz 1298, F

RANUNCULACEAE / DÜĞÜNÇİÇEĞİGİLLER

Adonis flammea Jacq. / Taç çiçeği

Gölpınar köyü civarı, taşlık, step, 700 m, 25.iv.2010, Ayaz 1117, Th

Adonis eriocalycina Boiss. / Kızıl kandamlası

Gölpınar mesire yeri, step, 710 m, 19.v.2011, Ayaz 1294, Ir.-Tur. El., Th

Ceratocephala falcatus (L.) Pers. / Yel otu

Gölpınar mesire yeri güneydoğusu, step, 759 m, 14.iv.2012, Ayaz 1314, Th

Delphinium peregrinum L. / Tel hazeran

Gölpınar mesire yeri güney girişi, step, 710 m, 13.vi.2011, Ayaz 1252, Th

Ranunculus repens L. / Tiktakdana

Yusufkuyu köyü civarı, step, 750 m, 20.v.2011, Ayaz 1168, Th

PAPAVERACEAE / HAŞHAŞGİLLER

Fumaria officinalis L. / Şahtere

Gölpınar mesire yeri güneydoğu, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1049, Th

Romeria hybrida (L.) DC. subsp. *hybrida* / Pıtpıt otu

Yeroluk köyü civarı, step, 725 m, 07.iv.2011, Ayaz 1068, Th

Papaver macrostomum Boiss. / Minimitçe

Gölpınar mesire yeri güneydoğu kısımları, step, 750 m, 04.vi.2011, Ayaz 1104, Ir.-Tur. El., Th

BRASSICACEAE / TURPGİLLER

Alyssum minus L. var. *micranthum* (Meyer) Dudley / Gıllık kudizotu

Gölpınar köyü civarı, step, 725 m, 14.v.2010, Ayaz 1103, Th

Arabis aucheri Boiss. / Cılız tere

Orman girişi (güney) kısımları, step, 710, 14.v.2010, Ayaz 1301, Th

Calepina irregularis (Asso) Thell./ Bostanotu

Orman orta kısımları yol kenarı, step, 04.v.2012, Ayaz 1255, Th

Camelina hispida Boiss. var. *hispida* / *Kıllı ketentere*

Gölpınar köyü civarı, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1026, Th

Clypeola aspera (Grauer) Turill / *Kıllı akçeotu*

Yusufkuyu köyü civarı, step, 780 m, 14.iv.2010, Ayaz 1380, Ir.-Tur. El., Th

Conringa perfoliata (C.A.Mey.) Busch / *Telkari*

Orman orta kısımları yol kenarı, step, 810 m, 14.iv.2010, Ayaz 1277, Th

Erophila minima C.A.Mey./ *Çırçır otu*

Gölpınar köyü civarı, step, 729 m, 04.iv.2010, Ayaz 1381, Th

Eruca sativa Mill. / *Roka*

Orman güney batı kısımları, step, 785 m, 05.v.2010, Ayaz 1089, Th

Erysimum homosum Blanche ex Post / *Zarife otu*

Orman doğu çıkışı, step, 790 m, 14.iv.2012, Ayaz 1039, Th

Isatis tinctoria L. subsp. *tomella* (Boiss.) Davis / *Kızlar göbeği*

Orman orta kısımları, step, 810 m, 14.iv.2010, Ayaz 1045, Th

Isatis lusitanica L. / *Sülün çivit otu*

Gölpınar köyü civarı, step, 750 m, 14.iv.2012, Ayaz 1034, Ir.-Tur. El., Th

Matthiola longipetala (Vent.) DC. subsp. *bicornis* (Sibth. & Sm.) P.W.Ball / *Boynuzlu şebboy*

Orman orta kısımları, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1095, Th

Raphanus raphanistrum L. / *Eşek turpu*

Orman doğu kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1100, Th

Sinapis alba L. / *Mamanık*

Gölpınar köyü civarı, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1321, Th

Sinapis arvensis L. / *Hardal*

Gölpınar köyü civarı, step, 740 m, 05.iv.2010, Ayaz 1088, Th

Sisymbrium irio L. / *Çalgıcı otu*

Yaylacık köyü yakınları, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1320, Th

Thlaspi perfoliatum L. / *Giyle*

Yusufkuyu köyü civarı, step, 730 m, 05.iv.2010, Ayaz 1286, Th

CAPPARACEAE / KEBEREGİLLER

Capparis ovata Desf. var. *palaestina* Zoh. / *Kebere*

Orman güneydoğu sağ sınır tarafı, step, 650 m, 14.vi.2010, Ayaz 1163, Ph

Cleome ornithopodioides L. / *Taş saçak gülü*

Orman orta kısımları, step, 735 m, 07.v.2012, Ayaz 1083, Th

CISTACEAE / LADENGİLLER

Helianthemum ledifolium (L.) Mill. var. *ledifolium* / Kuru güngülü

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1269, Th

Helianthemum salicifolium (L.) Mill./ Söğüt güngülü

Orman güneydoğu kısımları, step, 690 m, 14.iv.2010, Ayaz 1079, Th

VIOLACEAE / MENEKŞEGİLLER

Viola arvensis Murray / Tarla menekşesi

Orman güney girişi yakınları, step, 710 m, 14.iv.2010, Ayaz 1203, Th

CARYOPHYLLACEAE / KARANFİLLGİLLER

Ankyropetalum gysophiloides Fenzl / Az Çöven

Gölpınar köyü civarı, step, 710 m, 14.iv.2010, Ayaz 1200, Ir.- Tur. El., Hk

Cerastium dichotomum L. subsp. *dichotomum* / Çatal boynuzotu

Orman güneyi, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1051, Th

Cerastium dichotomum L. subsp. *inflatum* (Link) Cullen / Patlak boynuzotu

Yusufkuyu köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1353, Th

Dianthus floribundus Boiss./ Kırk karanfil

Gölpınar köyü civarı, step, 710 m, 28.iii.2011, Ayaz 1220, Ir.- Tur. El., Hk

Dianthus elegans d'Urv var. *actinopetalus* (Fenzl) Reeve / Deli karanfil

Orman güneydoğu kısımları, step, 720 m, 14.iv.2010,E, Ayaz 1166, Th

Gypsophila ruscifolia Boiss. / Acem çöveni

Orman güneydoğusu, step, 730 m, 07.v.2012, Ayaz 1112, Ir.- Tur. El., Th

Gypsophila linerifolia (Fisch. & Mey.) Boiss. / İnce çöven

Yusufkuyu köyü civarı, step, 730 m, 07.v.2012, Ayaz 1018, Ir.- Tur. El., Th

Holosteum umbellatum L. var. *glutinosum*(Bieb.) Gay / Şeytan küpesi

Yusufkuyu köyü civarı, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1315, Th

Minuartia mesogitana (Boiss.) Hand.-Mazz. subsp. *mesogitana* / Çelebi tıstıs

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1074, Th

Silene conoidea L. / Şivanan otu

Orman güney kısımları, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1108, Th

Silene stenobotrys Boiss. / Maraş nakılı

Orman doğu kısımları, step, 750 m, 28.iii.2011, Ayaz 1176, Ir.- Tur. El., Th

Silene dichotoma Ehrh. *dichotoma* / Çatal nakılı

Orman güneydoğusu, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1063, Th

Paronychia kurdica Boiss. subsp. *kurdica* var. *kurdica* (Boiss.) Mcneill / Boz kepekotu

Yaylacık köyü civarı, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1183, Hk

POLYGONACEAE / SÜTOTUGİLLER

Polygonum aviculare L. / Köy otu

Orman orta kısımları, step, 790 m, 14.iv.2010, Ayaz 1109, Th

Polygonum setosum Jacq. / Ebe ekmeği

Orman güneydoğu kısmı, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1101 Ir.- Tur. El., Hk

CHENOPODIACEAE / MADIMAKGİLLER

Chenopodium album L. subsp. *album* var. *album* / Aksirken

Yusufkuyu köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1107, Th

Bassia scoparia (L.) A.J.Scott / Süpürge otu

Orman güney kısımları, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1304, Th

Salsola rutherica Iljin / Soda otu

Orman güneydoğu kısımları, step, 755 m, 09.vi.2011, Ayaz 1291, Th

AMARANTHACEAE / HOROZİBİĞİGİLLER

Amaranthus albus L. / Kömüş mancarı

Orman girişi (güney), step, 720 m, 09.vi.2011, Ayaz 1118, Th

Amaranthus blitoides S.Watson / Mor darımancarı

Orman kuzeydoğusu kısımları, step, 760 m, 04.v.2010, Ayaz 1245, Th

HYPERICACEAE / KANTORONGİLLER

Hypericum perforatum L. / Kantaron

Orman batı kısımları, step, 720 m, 04.v.2010, Ayaz 1078, Hk

Hypericum triquetrifolium Turra / Pırpır otu

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1125, Hk

Hypericum kotschyianum Boiss. / Dümbelek kantaronu

Orman doğu kısımları, step, 750 m, E, 14.iv.2010, Ayaz 1041, E, Hk

MALVACEAE / EBEGÜMECİGİLLER

Alcea digitata (Boiss.) Alef / Boylu hatmi

Orman güney kısımları, step, 735 m, 14.iv.2010, Ayaz 1104, Ir.-Tur. El., Hk

Malva neglecta Wallr. / Çoban çöreği

Gölpınar köyü civarı, step, 720 m, 12.iv.2011, Ayaz 1040, Th

LINACEAE / KETENGİLLER

Linum mucronatum Bertol. subsp. *orientale* / Nizip keteni

Yaylacık köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1138, Hk

Linum strictum L. var. *strictum* / Tok keten

Orman güney kısımları, step, 740 m, 12.iv.2011, Ayaz 1233, Th

GERANIACEAE / TURNAGAGASIGİLLER

Erodium cicutarium (L.) L` Herit. subsp. *cicutarium* / İğnelik

Orman güneydoğusu, step, 710 m, 14.iv.2010, Ayaz 1103, Akdeniz El., Th

Geranium tuberosum L. subsp. *deserti-syriacum* Davis / Çakmuz

Orman güney kısımları, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1088, Hk

NITRARIACEAE / ÜZERLİKGİLLER

Peganum harmala L. / Üzerlik

Orman doğu kısımları, step, 690 m, 14.iv.2010, Ayaz 1062, Hk

ZYGOPHYLLACEAE / ÇOBANÇÖKERTENGİLLER

Tribulus terrestris L. / Çoban çökerten

Orman güney kısımları, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1038, Th

RUTACEAE / TURUNÇGİLLER

Haplophyllum telephioides (Fisch. ex Dc.) G. Don / Özge sedo

Orman güneybatı kısımları, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1245, Th

ANACARDIACEAE /MENENGİÇGİLLER

Pistacia vera L. / Antep fıstığı

Orman güney girişi, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1149, Ir.-Tur. El., F

Pistacia khinjuk Stocks / Bittim

Orman güney girişi, step, 710 m, 14.iv.2010, Ayaz 1088, Ir.-Tur. El., F

Rhus coriaria L. / Sumak

Orman güney giriş kısımları, step, 710 m, 14.iv.2010, Ayaz 1173, F

FABACEAE / BAKLAGİLLER

Astragalus angustiflorus C. Koch subsp. *angustiflorus*/ İnce geven

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1293, Ir.-Tur. El., Hk

Astragalus oxyglottis Stev / Irmak geveni

Orman güneydoğu kısımları, step, 740 m, 14.iv.2011, Ayaz 1317, Hk

Cicer pinnatifidum Jaub. et Spach / Çakıl nohudu

Orman güneydoğu kısımları, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1330, Th

Coronilla scorpioides (L.) Koch / Akrep burçağı

Orman güneybatı kısımları, step, 700 m, 14.iv.2010, Ayaz 1214, Th

Hippocrepis unisiliquosa L. subsp. *unisiliquosa* / Atnalı

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1223, Th

Lathyrus annuus L. / *Dağdarılcası*

Gölpınar'ın kuzeyi, step, 730 m, 12.iv.2011, Ayaz 1278, Doğu Ak. El., Th

Lens orientalis (Boiss.) Hand. – Mazz / *Mercimek*

Yusufkuyu köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1267, Th

Lotus gebelia Vent. var. *gebelia* / *Gül gazelboynuzu*

Orman güney kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1143, Th

Medicago rigidula (L.) All. var. *rigidula* / *Kaba yonca*

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1084, Th

Medicago radiata L. / *Hilal yonca*

Yusufkuyu köyü yakınları, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1014, Ir.-Tur. El., Th

Melilotus officinalis (L.) Desr / *Kokulu yonca*

Orman güney kısımları, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1061, Th

Onobrychis kotschyana Fenzl / *Halep korungası*

Orman batı kısımları, step, 770 m, 12.iv.2011, Ayaz 1113, Th

Onobrychis crista-galli (L.) Lam. / *Tel korunga*

Yaylacık köyü civarı, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1029, Akdeniz El., Th

Ononis adenotricha Boiss. var. *stenophylla* / *Kara yandırak*

Orman güneydoğusu, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1125, D.Akdeniz El., Th

Pisum sativum L. subsp. *sativum* var. *arvense* (L.) Poiret / *Bezelye*

Orman kuzeydoğu kısımları, step, 740 m, 11.iv.2012, Ayaz 1031, Th

Trifolium pauciflorum D'urv / *Sülün üçgül*

Orman güneydoğusu, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1026, Akdeniz El., Th

Trifolium scabrum L. / *Hıyar dücük*

Orman güneybatı kısımları, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1005, Th

Trifolium stellatum L. var. *stellatum* / *Yıldız yonca*

Orman güneydoğu, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1065, Th

Trifolium tomentosum L. / *Yünlü yonca*

Orman orta kısımları, step, 780 m, 12.iv.2011, Ayaz 1001, Th

Trigonella coelesyriaca Boiss. / *Handeko*

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1022, Ir.-Tur. El., Th

Trigonella spruneriana Boiss. / *Koç boyotu*

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 11.iv.2011, Ayaz 1258, Ir.-Tur. El., Th

Trigonella filipes Boiss. / *İnce boyotu*

Orman orta kısımları, step, 770 m, 12.v.2011, Ayaz 1019, Ir.-Tur. El., Th

Trigonella monantha C.A.Mey. subsp. *monantha* / Dağ gurniği

Yaylacık köyü civarı, step, 740 m, 20.v.2012, Ayaz 1023, Ir.-Tur. El., Th

Trigonella monantha C.A.Mey. subsp. *noeana* (Boiss.) Hub.-Mor. / Dağ gurniği

Orman güney kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1104, Ir.-Tur. El., Th

Trigonella aurantiaca Boiss. / Uşak yoncası

Orman orta kısımları, step, 780 m, 14.iv.2010, Ayaz 1273, Ir.-Tur. El., Th

Vicia narbonensis L. var. *narbonensis* / Koca fiğ

Orman güneybatı kısımları, step, 730 m, 20.v.2012, Ayaz 1013, Th

Vicia ervillia (L.) Willd / Küşne

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 04.iv.2011, Ayaz 1016, Th

Vicia peregrina L. / Kavli

Orman orta kısımları, step, 770 m, 14.iv.2010, Ayaz 1052, Th

Vicia villosa Roth subsp. *eriocarpa* (Hausskn.) P.W.Ball / Tüylü fiğ

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1009, Th

Vicia aintebansis Boiss. & Hausskn. ex Boiss. / Antep fiği

Orman güneybatısı, step, 740 m, 14.iv.2012, Ayaz 1330, Ir.-Tur. El., Th

Vicia sativa L. subsp. *nigra* L. *nigra* (L.) Ehrh. / Eşek gürülü

Orman orta kısımları, step, 750 m, 04.iv.2011, Ayaz 1008, Th

ROSACEAE / GÜLGİLLER

Amygdalus arabica Oliv. / Arap bademi

Orman güney girişi, step, 710 m, 14.iv.2010, Ayaz 1266, Ir.-Tur. El, F

Amygdalus lycioides Spach / Behiv

Orman kuzey çıkışı-Gölpınar arası, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1279, F

Crataegus monogyna Jacq. subsp. *monogyna* / Yemişen

Orman güney giriş yakınları, step, 710 m, 14.iv.2010, Ayaz 1170, F

Sanguisorba officinalis L. / Gambati

Orman orta kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1303, Th

PUNICACEAE / NARGİLLER

Punica granatum L. / Nar

Orman orta kısımları, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1056, F

CRASSULACEAE / DAMKORUĞUGİLLER

Telmisella microcarpa Boiss. / İpar kuruğu

Orman doğu sınırı, step, 765 m, 14.iv.2010, Ayaz 1279, Th

APIACEAE / MAYDANOZGİLLER

Arteda squamata L. / Karabenek

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 20.iv.2011, Ayaz 1177, Th

Bupleurum cappadocicum Boiss. / Peri şeytanı

Gölpınar köyü civarı, step, 742 m, 04.v.2012, Ayaz 1149, Ir.-Tur. El., Th

Eryngium campestre L.var. *virens* / Yer kestanesi

Orman güneydoğu kısımları, step, 745 m, 08.v.2012, Ayaz 1319, Th

Eryngium billardieri Delar / Hiyarok

Yaylacık köyü civarı, step, 730 m, 11.iv.2009, Ayaz 1263, Ir.-Tur., Th

Echinophora tenuifolia L. subsp. *sibthopina* (Guss.) Tutin / Sarı çördük

Orman güneybatısı, step, 775 m, 20.iv.2011, Ayaz 1292, Ir.-Tur. El., Th

Hippomarathrum scabrum (Fenzl) Boiss.

Yusufkuyu köyü civarı, step, 735 m, 04.v.2012, Ayaz 1146, Ir.-Tur. El., Th

Lagoecia cuminoides L. / Pülüskü

Orman güneydoğusu, step, 760 m, 10.v.2009, Ayaz 1216, Akdeniz El., Th

Scandix pecten-veneris L. / Zühre tarağı

Orman güneybatı kısımları, step, 780 m, 14.iv.2011, Ayaz 1133, Th

Scandix stellata Banks & Sol / Dağ kişkişi

Orman doğu kısımları, step, 765 m, 08.iv.2012, Ayaz 1256, Th

Torilis ucranica Sprengel / Çayır dercikotu

Orman doğu kısımları, step, 764 m, 11.iv.2009, Ayaz 1137, Th

Torilis leptophylla (L.) Reichb. / İnce dercikotu

Orman doğu kısımları, step, 745 m, 04.v.2011, Ayaz 1220, Th

DIPSACACEAE / TARAKOTUGİLLER

Scabiosa persica Boiss. / Acem zivani

Gölpınar köyü civarı, step, 735 m, 14.iv.2010, Ayaz 1122, Ir.-Tur. El., Th

Scabiosa argentea L. / Yazı süpürge

Orman orta kısımları, step, 796 m, 14.iv.2010, Ayaz 1134, Th

ASTERACEAE / PAPATYAGİLLER

Anthemis hyalina DC. / Derma papatyası

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 17.iv.2009, Ayaz 1058, Th

Bellis perennis L. / Koyun gözü

Yusufkuyu köyü civarı, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1219, Avr.-Sib., Th

Carlina involucrata Poiret subsp. *libanotica* (Boiss.) Meusel & Kastner / *Domuz dikenini*

Gölpınar köyü, step, 735 m, 19.v.2012, Ayaz 1010, Doğu Akdeniz El., Hk

Carthamus dentatus Vahl / *Kına dikenini*

Yaylacık köyü civarı, step, 732 m, 14.v.2011, Ayaz 1282, Th

Carthamus persicus Willd. / *Ihriz*

Orman doğu kısımları, step, 760 m, 14.v.2010, Ayaz 1253, Ir.-Tur. El., Th

Centaurea virgata Lam / *Acı süpürge*

Orman kuzeybatısı, step, 796 m, 19.v.2012, Ayaz 1129, Ir.-Tur. El., Hk

Centaurea coronopifolia Lam. / *Çelebi sarıbaş*

Orman güneybatısı, step, 755 m, 11.v.2010, Ayaz 1272, Ir.-Tur. El., Th

Chardinia orientalis (L.) O. Kuntze / *Çağla otu*

Yaylacık köyü civarı, step, 748 m, 19.v.2012, Ayaz 1307, Ir.-Tur. El., Th

Conyza bonoiensis (L.) Cronquist / *Çakal otu*

Orman güney kısımları, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1218, Th

Echinops pungens Trautv. var. *pungens* / *Gongil*

Orman güneybatısı, step, 750 m, 20.iv.2012, Ayaz 1139, Ir.-Tur. El., Hk

Lactuca serriola L. / *Eşek helvası*

Orman güneybatısı, step, 743 m, 11.v.2010, Ayaz 1259, Avr.-Sib. El., Th

Notobasis syriaca (L.) Cass / *Yavan kenger*

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1025, Akdeniz El., Th

Onopordum carduchorum Bournm. et Beauverd / *Kav dikenini*

Orman batı kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1285, Ir.-Tur. El., Hk

Picnomon acarna (L.) Cass. / *Kılçık dikenini*

Orman orta kısmı, step, 790 m, 14.iv.2010, Ayaz 1292, Akdeniz El., Th

Senecio vernalis Waldst. & Kit. / *Kanarya otu*

Orman güneydoğu kısımları, step, 760 m, 20.v.2010, Ayaz 1172, Th

Scorzonera pseudolanata Grossh. / *Keçi memesi*

Orman doğu kısımları, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1248, Ir.-Tur. El., Hk

Scorzonera phaeopappa Boiss. / *Kırzı*

Gölpınar köyü civarı, step, 734 m, 12.v.2011, Ayaz 1241, Ir.-Tur. El., Hk

Siebera pungens (Lam.) J.Gay / *Feza çiçeği*

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2011, Ayaz 1264, Ir.-Tur. El., Th

Taraxacum kurdiciforme G. Hagl / *Bitlis çitliği*

Orman doğu kısımları, 780 m, 20.v.2010, Ayaz 1263, Ir.-Tur. El., Hk

Tragopogon longirostis Bisch. ex Schultz Bip. var. *longirostis* / *Ispink*

Gölpınar köyü civarı, step, 735 m, 14.iv.2010, Ayaz 1314, Hk

Tripleurospermum microcephalum (Boiss.) Bornm / *Kavruk göde*

Gölpınar köyü civarı, step, 738 m, 04.iv.2011, Ayaz 1300 Ir.-Tur. El., Hk

Xanthium spinosum L. / *Pitrak*

Orman güney girişi, step, 737 m, 17.iv.2009, Ayaz 1305, Th

PRIMULACEAE / ÇUHAÇİÇEĞİGİLLER

Androsace maxima L. / *Tavuk kursağı*

Orman güney giriş kısımları, step, 715 m, 14.iv.2010, Ayaz 1013, Th

APOCYNACEAE / ZAKKUMGİLLER

Vincetoxicum canescens (Willd.) Decne. subsp. *canescens* / *Zilasur*

Orman güneydoğu kısımları, step, 766 m, 20.vi.2011, Ayaz 1242, Hk

CONVOLVULACEAE / TARLASARMAŞIĞIĞİLLER

Convolvulus arvensis L. / *Tarla sarmaşığı*

Orman güney kısımları, step, 748 m, 26.iv.2012, Ayaz 1287, Ir.-Tur. El., Th

Convolvulus dorycnium L. / *Bağarcı kurganı*

Gölpınar köyü, step, 730 m, 26.v.2012, Ayaz 1255, Doğu Akdeniz El., Th

Convolvulus lanatus Vahl / *Kedi barsağı*

Gölpınar köyü, step, 743 m, 14.iv.2010, Ayaz 1182, Saharo sindian El., Th

BORAGINACEAE / HODANGİLLER

Anchusa aucheri DC. / *Sığır dili*

Yaylacık köyü yakınları, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1265, Th

Anchusa azurea Miller var. *azurea* Boiss. & Hohen Chamb. / *Sığır dili*

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1053, Hk

Alkanna tinctoria L. / *Havaciva otu*

Orman batı kısımları, step, 755 m, 14.v.2012, Ayaz 1333, Hk

Buglossoides arvensis (L.) Johnston / *Tarla taşkeseni*

Orman doğu kısımları, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1309, Th

Buglossoides incrassata (Gus.) Johnston / *Tok taşkesen*

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1119, Akdeniz El., Th

Heliotropium circinatum Griseb. / *Deli bambulotu*

Orman batı kısmı, step, 763 m, 14.v.2012, Ayaz 1091, Ir.-Tur. El., Th

Heliotropium suaveolens Bieb. / *İtrürlü bambul*

Yusufkuyu köyü, step, 735 m, 14.iv.2010, Ayaz 1195, D.Akdeniz El., Th

Myosotis stricta Link ex Roemer & Schultes / *Yitik unutmabeni*

Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2011, Ayaz 1199, Avr.-Sib. El., Th

Onosma sericeum Willd. / *Kağıt emcek*

Orman güneydoğusu, step, 756 m, 14.iv.2010, Ayaz 1127, Ir.-Tur. El., Th

SCROPHULARIACEAE / SIRACAOTUGİLLER

Scrophularia canina L. / *İt sıracotu*

Orman orta kısmı, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1023, D.Akdeniz El., Th

Verbascum alepense Benth. / *Halep siğirkuyruğu*

Orman orta kısımları, step, 768 m, 14.iv.2010, Ayaz 1048, Ir.-Tur. El., Hk

Verbascum agrimoniifolium (C.Koch) Hub-Mor. subsp. *agrimoniifolium* / *Majak*

Gölpınar köyü civarı, step, 736 m, 14.iv.2010, Ayaz 1019, Ir.-Tur. El., Hk

OROBANCHACEAE / CANAVAROTUGİLLER

Euphrasia pectinata Ten / *Göz otu*

Orman güneybatısı, step, 730 m, 12.iv.2011, Ayaz 1042, Avr.-Sib. El., Th

VERBANACEAE / MİNEÇİÇEĞİGİLLER

Verbana officinalis L. / *Mıbe çiçeği*

Orman güney kısımları, step, çok yıllık otsu, 14.iv.2010, Ayaz 1298

LAMIACEAE / BALLIBABAGİLLER

Ajuga chamaepitys (L.) Schreber subsp. *laevigata* (Banks & Sol.) P.H.Davis / *Kel mayası*

Orman kuzeydoğusu, step, 767 m, 14.iv.2010, Ayaz 1174, Ir.-Tur. El., Hk

Lamium amplexicaule L. / *Baltutan*

Orman güney kısımları, step, 735 m, 14.iv.2010, Ayaz 1262, Avr.-Sib. El., Th

Lamium ebrenbergii Boiss. / *Ballıbaba*

Orman güneyi, step, 725 m, 14.iv.2010, Ayaz 1226, Doğu Akdeniz El., Th

Clinopodium serpyllifolium (M.Bieb.) Kuntze subsp. *barbatum* (P.H.Davis) Bräuchler / *Naneli çay*

Orman orta kısımları, step, 748 m, 14.iv.2010, Ayaz 1124, Hk

Salvia virgata Jacq. / *Fatmaana otu*

Gölpınar köyü civarı, step, 720 m, 12.iv.2011, Ayaz 1111, Hk

Salvia multicaulis Vahl / *Kürt reyhanı*

Gölpınar köyü civarı, step, 725 m, 14.iv.2010, Ayaz 1164, Ir.-Tur. El., Hk

- Scutellaria orientalis* L. subsp. *haussknechtii* (Boiss.) J.R.Edm. / *Saçaklı kaside*
Yusufkuyu köyü yakını, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1287, E, Ir.-Tur. El., Th
- Sideritis libanotica* Labill subsp. *kurdica* (Bornm.) Hub.-Mor / *İnce çay*
Orman güneydoğusu, step, 745 m, 14.iv.2010, Ayaz 1127, Ir.-Tur. El., Th
- Teucrium multicaule* Montbret & Aucher ex Benth. / *Haptutan*
Orman güneydoğusu, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1147, Ir.-Tur. El., Hk
- Teucrium orientale* L. var. *puberulens* Ekim / *Kirve otu*
Orman orta kısımları, step, 790 m, 14.iv.2010, Ayaz 1214, Ir.-Tur. El., Th
- Teucrium polium* L. / *Acı yavşan*
Gölpınar köyü civarı, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1235, Ch
- Thymbra sintenisii* Bornm. & Aznav. subsp. *sintenisii* / *Ak zahter*
Orman güney kısımları, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1257, Ch
- Thymbra spicata* L. var. *spicata* / *Zahter*
Orman orta kısmı, step, 740 m, 14.iv.2011, Ayaz 1246, D.Akdeniz El., Ch
- Ziziphora capitata* L. / *Anuk*
Orman batı kısımları, step, 715 m, 14.iv.2010, Ayaz 1322, Ir.-Tur. El., Th

PLANTAGINACEAE / SİNİROTUGİLLER

- Plantago lanceolata* L. / *Damarlıca*
Orman güneybatı kısımları, step, 770 m, 14.iv.2010, Ayaz 1042, Th
- Anarrhinum orientale* Benth. / *Süpürge otu*
Orman güneydoğusu, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1224, Ir.-Tur. El., Hk
- Linaria chalepensis* (L.) Miller var. *chalepensis* (L.) Miller / *Halep nevrüz otu*
Orman güneydoğu, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1158, D.Akdeniz El., Th
- Veronica cymbalaria* Bodard / *Venüs çiçeği*
Orman orta kısımları, step, 753 m, 14.iv.2010, Ayaz 1204, Akdeniz El., Th
- Veronica balansea* Stroh / *Dağ mavişi*
Orman kuzeyi, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1214, D.Akdeniz El. Th
- Veronica persica* Poiret / *Cırcamuk*
Orman güneydoğu kısımları, step, 725 m, 12.iv.2011, Ayaz 1259, Th
- Veronica praecox* All / *Çelebi maviş*
Orman orta kısımları, step, 770 m, 12.iv.2011, Ayaz 1115, Th
- Veronica orientalis* Miller subsp. *nimrodi* (Richter ex Stapf) M.A.Fischer / *Nemrut mavişi*
Gölpınar köyü civarı, step, tek yıllık otsu, E, 14.iv.2010, Ayaz 1178

SANTALACEAE / GÜVELEKGİLLER

Thesium stellerioides Jaub. & Spach [*Chrysothesium stellerioides* (Jaub. & Spach)] Hendrych/ Güvelek

Orman güneybatısı, step, 755 m, 14.iv.2010, Ayaz 1320, E, Ir.-Tur. El., Th

Thesium procumbens C.A.Mey. / Yer güveleği

Orman orta kısımları, step, 768 m, 14.v.2011, Ayaz 1237, Th

EUPHORBIACEAE / SÜTLEĞENGİLLER

Andrachne telephioides L. / Duvar nohutu

Orman orta kısımları, step, 793 m, 14.iv.2010, Ayaz 1144, Th

Chrozophora tinctoria (L.) Rafin / Siğil otu

Orman orta kısımları, step, 793 m, 14.iv.2010, Ayaz 1042, Th

Euphorbia rigida Bieb. / Sütleğen

Orman orta kısımları, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1039, Ir.-Tur. El., Hk

Euphorbia humifusa Willd. / Yatık sütleğen

Yusufkuyu köyü yakınları, step, 730 m, 14.v.2011, Ayaz 1025, Th

Euphorbia petiolata Banks. & Sol. / Ayaklı sütleğen

Orman orta kısımları, step, 780 m, 14.iv.2010, Ayaz 1034, Ir.-Tur. El., Th

URTICACEAE / ISIRGANGİLLER

Urtica dioica L. / Isırgan

Orman orta kısmı, step, 780 m, 14.iv.2010, Ayaz 1169, Avr.-Sib. El., Hk

MORACEAE / DUTGİLLER

Ficus carica L. subsp. *carica* (All.) Schinz & Thell / İncir

Gölpınar köyü yakınları, step, 735 m, 14.iv.2010, Ayaz 1236, F

Mors alba L./ Akdut

Orman orta kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1225, F

Morus nigra L. / Kara dut

Orman orta kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1135, F

ULMACEAE / KARAĞAÇGİLLER

Celtis tournefortii Lam / Dardağan

Orman girişi yakınları, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1234, F

RUBIACEAE / KÖKBOYAGİLLER

Asperula orientalis Boiss. & Hohen / Gökçe belumotu

Yaylacık köyü yakınları, step, 710 m, 14.iv.2010, Ayaz 1076, Ir.-Tur. El., Th

Asperula tenella Hauffel ex Degen / *Yamaç belumotu*

Orman güneydoğusu, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1126, Ir.-Tur. El., Th

Cruciata taurica Ehrend / *Kırım güzeli*

Orman orta kısımları, step, 755 m, 14.iv.2010, Ayaz 1066, Ir.-Tur. El., Th

Galium spurium L. subsp. *spurium* L. / *Arsız iplikçik*

Orman orta kısımları, step, 810 m 14.iv.2010, Ayaz 1146, Avr.-Sib. El., Th

Sherardia arvensis L./ *Gök örenotu*

Gölpınar köyü civarı, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1268, Akdeniz El., Th

VITACEAE / ÜZÜMGİLLER

Vitis vinifera L. / *Üzüm*

Orman güney girişi yakınları, step, 710 m , 14.iv.2010, Ayaz 1128, F

JUGLANDACEAE / CEVİZGİLLER

Juglans regia L. / *Ceviz*

Orman orta kısımları, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1107, F

SIMAROUBACEAE / KOKARAĞAÇGİLLER

Ainlanthus altissima (Miller) Swingle / *Kokarağaç*

Orman batı kısımları, step, tek yıllık otsu, 14.iv.2011, Ayaz 1206

ARACEAE / YILANYASTIĞIGİLLER

Eminium rauwolffii (Blume) Schott. var. *rauwolffii* / *Yılan bacağı*

Orman kuzeydoğusu, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1249, Ir.-Tur. El., G

LILIACEAE / ZAMBAKGİLLER

Allium stemineum Boiss. / *Yaban sarımsağı*

Orman güney girişi, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1249, Doğu Akdeniz El., G

Allium scorodoprasum L. subsp. *rotundum* (L.) Stearn/ *Deli pırasa*

Orman orta kısımları, step, 745 m, 14.v.2011, Ayaz 1243, Akdeniz El., G

Colchicum crocifolium Boiss. / *Urfa mahrutu*

Gölpınar köyü yakınları, step, 732 m, 10.ix.2010, Ayaz 1149, Ir.-Tur. El., G

Gagea fibrosa (Desf.) Schultes & Schultes Fil. / *Telli sarı*

Gölpınar köyü yakınları, step, 725 m, 10.iv.2012, Ayaz 1305, G

Gagea reticulata (Palas) Schultes & Schultes Fil. / *Ağ yıldızı*

Orman orta kısımları, step, 730 m, 10.iv.2012, Ayaz 1307, Ir.-Tur. El., G

Hyacinthella nervosa (Bertol.) Chouard / *Arap kopçası*

Orman güney girişi, step, 720 m, 14.iv.2010, Ayaz 1197, Ir.-Tur. El., G

Muscari neglectum Guss. / *Arap üzümü*

Orman kuzey giriş yakınları, step, 760 m, 14.v.2011, Ayaz 1264, G

Muscari tenuiflorum Tausch / *Püsküllübaşı*

Orman kuzey çıkışı yakınları, step, 745 m, 14.iv.2010, Ayaz 1179, G

Ornithogalum pyrenaicum L. / *Eşek susamı*

Orman güney kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1253, G

AMARYLLIDACEAE / NERGİSGİLLER

Ixiolirion tataricum (Palas) Herbert subsp. *tataricum* / *Köpek otu*

Orman güney kısımları, step, 730 m, 13.v.2011, Ayaz 1249, Ir.-Tur. El., G

Ixiolirion tataricum (Palas) Herbert subsp. *montanum* (Labill.) Takht / *Köpek otu*

Orman orta kısımları, step, 740 m, 13.v.2011, Ayaz 1244, Ir.-Tur. El., G

IRIDACEAE / SÜSENGİLLER

Crocus cancellatus Herb. subsp. *damascenus* (Herbert) Mathew / *Pivok*

Orman kuzey girişi kısmı, step, 740 m, 14.x.2009, Ayaz 1210, Ir.-Tur. El., G

Crocus pallasii Goldb. subsp. *turcicus* Mathew / *Çitvan*

Yaylacık köyü yakınları, step, 730 m, 14.x.2009, Ayaz 1219, G

Iris persica L. / *Buzala*

Orman güney girişi, step, 735 m, 24.iv.2010, Ayaz 1153, Ir.-Tur. El., G

ORCIDACEAE / ORKİDEGİLLER

Orchis collina Banks & Sol / *Tepe salebi*

Orman sağ bitiş sınırı, step, 790 m, 24.iv.2010, Ayaz 1237, Akdeniz El., G

Ophrys umbilicata Desf. subsp. *khuzestanica* Renz & Taub. / *Göbekli salep*

Orman orta kısımları, step, 792 m, 24.iv.2010, Ayaz 1109, Ir.-Tur. El., G

CYPERACEAE / HASİROTUGİLLER

Blasmus compressus (L.) Panzer / *Yassı hasırotu*

Orman orta kısımları, step, 740 m, 14.iv.2010, Ayaz 1205, Th

POACEAE / BUĞDAYGİLLER

Briza humilis Bieb./ *Kadındili*

Orman güney girişi, step, 730 m, 10.v.2011, Ayaz 1237, Th

Bromus danthoniae Trin / *İbubuk otu*

Orman batı kısımları, step, 785 m, 10.v.2011, Ayaz 1239, Th

Echinaria capitata (L.) Desf / *Diken başotu*

Orman orta kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1204, Th

Poa bulbosa L. / *Yumrulu salkım*

Orman güneydoğu kısımları, step, 745 m, 14.iv.2010, Ayaz 1219, G

Phleum exaratum Hochst ex Griseb. subsp. *exaratum* Hochst ex Griseb / *Meşe itkuyrugu*

Orman güney kısımları, step, 760 m, 14.iv.2010, Ayaz 1217, Th

Sorghum halepense (L.) Pers. var. *halepense* / *Ekin süpürgesi*

Orman orta kısımları, step, 730 m, 14.iv.2010, Ayaz 1224, Th

Saccharum ravennae (L.) Murray / *Uslu şekerkamışı*

Orman güney kısımları, step, 750 m, 14.iv.2010, Ayaz 1229, Th

Araştırma Alanının Etnobotanik Özellikleri

RANUNCULACEAE / DÜĞÜNÇİÇEGİLLER

Adonis flammea Jacq.

Yöresel adı: Şakşako

Toplanma zamanı: Nisan-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısmı yem bitkisi olarak kullanılır.

Delphinium peregrinum L.

Yöresel adı: *Hezeran*

Toplanma zamanı: Haziran-Ağustos

Kullanılan kısmı ve amacı: Evlerin avlusunda süs bitkisi olarak kullanılır.

PAPAVERACEAE / HAŞHAŞGİLLER

Roemeria hybrida (L.) DC subsp. *hybrida*

Yöresel adı: *Gelincik*

Toplanma zamanı: Nisan-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin çiçek kısmı bebek yapılarak çocuklar tarafından oyun amaçlı kullanılmaktadır.

Papaver macrostomum Boiss. & Haut ex Boiss.

Yöresel adı: Şakşako, gelincik

Toplanma zamanı: Mayıs-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Kırmızı renkteki petalleri boya maddesi olarak kullanılmaktadır. Kınanın içine bir miktar konularak renklendirilir. Ayrıca çocuklar tarafından çiçek kısmı oyuncak bebek yapılarak oyun amaçlı kullanılmaktadır.

BRASSICACEAE /TURPGİLLER

Isatis lusitanica L.

Yöresel adı: *Sarı çiçek*

Toplanma zamanı: Mart-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Yörede süs bitkisi olarak kullanılır. Ayrıca bitkinin taze taban yaprakları toplanılıp pişirildikten sonra tüketilmektedir.

Sinapis alba L.

Yöresel adı: *Hardal*

Toplanma zamanı: Şubat-Nisan

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin taze taban yaprakları taze olarak toplanılarak çiğ olarak tüketilmektedir. Kartlaşan kısımlar ise hayvan yemi olarak tüketilir.

Sinapis arvensis L.

Yöresel adı: *Hardal*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitki tazeiken toprak üstü kısımları (yaprakları) çiğ olarak yenir veya yemek yapımında kullanılır. Suda haşlanmış ve suyu süzölmüş hardal, yağda kavrulurak hazır hale getirilen yumurta ile beraber kızartılır. Sıcak olarak yenir.

Raphanus raphanistrum L.

Yöresel adı: *Turp*

Toplanma zamanı: Mart-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Taze taban yapraklar toplanılarak çiğ olarak tüketilir.

Isatis tinctoria L. subsp. *tomentella* (Boiss.) Davis

Yöresel adı: *Sarı çiçek*

Toplanma zamanı: Nisan-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Yörede süs bitkisi olarak kullanılır.

CAPPARACEAE /KEBERGİLLER

Capparis ovata Desf. var. *palaestina* Zoh.

Yöresel adı: *Keber, geber*

Toplanma zamanı: Haziran-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Ekonomik değeri olan bir bitkidir. Satılmak üzere çiçekleri tomurcuktayken toplanır. Açılmamış çiçekleri ve meyveleri salamura ve turşu yapılır. Turşusu iştah açıcudur. Kuru olan toprak üstü kısımları yakacak olarak kullanılmaktadır.

HYPERICACEAE / KANTORONGİLLER

Hypericum perforatum L.

Yöresel adı: *Bantof*

Toplanma zamanı: Nisan-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin gövde, yaprak ve çiçekleri ilaç bitkisi olarak tüketilir. Yaprakları suda haşlanır, un katıp yoğurularak hamur kıvamına getirilir. Yara ve çıbanların üzerine konarak pansuman edilir.

Hypericum triquetrifolium Turra

Yöresel adı: *Begtöf*

Toplanma zamanı: Mayıs-Ağustos

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısmı yörede üzümünden elde edilen pekmez, bastık, kesme şerbetinin içine konulur.

MALVACEAE / EBEGÜMECİGİLLER

Alcea striata (DC.) Alef. subsp. *striata*

Yöresel adı: *Hatmi, Hiro*

Toplanma zamanı: Mayıs-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Yaprakları ve çiçekleri kaynatılarak içilir soğuk algınlığı ve balgam sökümüne yardımcı olur.

Malva neglecta L.

Yöresel adı: *Kömeç, Tolik*

Toplanma zamanı:

Kullanılan kısmı ve amacı: Gıda amaçlı kullanılır. Taze yaprakları iyice yıkandıktan sonra haşlanır. Haşlanan yaprakların suyu iyice süzülükten sonra kızgın yağa atılarak kavrulur. İçine tuz, baharat bazen de yumurta ilave edilir. Sıcak olarak servis yapılır. Bitkinin haşlanan kısımları börek malzemesi olarak da kullanılır.

GERANIACEAE / TURNAGAGASIGİLLER

Geranium tuberosum L. subsp. *deserti-syriacum* Davis

Yöresel adı: *Pelgizer*

Toplanma zamanı: Nisan

Kullanılan kısmı ve amacı: Tubere sahip olan bitkinin toprak altı kısmındaki ince kabuk soyularak yenilmektedir.

Erodium cicutarium (L.) L'herit. subsp. *cicutarium*

Yöresel adı: *Leylek çiçeği, sarmaşık*

Toplanma zamanı: Mart-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Kuru meyvesi saat gibi döndüğü için çocuklar arasında oyuncak olarak kullanılır. Toprak üstü kısımları hayvan yemi olarak kullanılır.

FABACEAE / BAKLAGİLLER

Astragalus angustiflorus Lam. subsp. *angustiflorus* var. *angustiflorus*

Yöresel adı: *Gompısıık*

Toplanma zamanı: Nisan-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Cicer pinnatifidum Jaub. et Spach

Yöresel adı: *Nohut*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Yabani nohut olarak ta bilinen bitkinin meyveleri taze olarak tüketilir.

Lens orientalis (Boiss.) Hand-Mazz..

Yöresel ismi: *Çolpan*

Toplanma zamanı: Nisan-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Yabani mercimek olarak bilinen bitkinin bitkinin meyveleri çiğ olarak tüketilmektedir.

Coronilla scorpioides (L.) Koch

Yöresel adı: *Yonca, Çolpan*

Toplanma zamanı: Mart-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Lotus gebelia Vent. var. *gebelia*

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Mayıs-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Pisum sativum L. subsp. *sativum* L. var. *arvense* (L.) Poiret

Yöresel adı: *Bezelye*

Toplanma zamanı: Nisan-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Onobrychis kotschyana Fenzl

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Medicago radiata L.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Mart-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Onobrychis crista-galli (L.) Lam.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Mart-Nisan

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trifolium pauciflorum D'urv

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trifolium scabrum L.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Ocak-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trifolium stellatum L. var. *stellatum*

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trifolium tomentosum L.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Şubat-Nisan

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trigonella coelesyriaca Boiss.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trigonella spruneriana Boiss. var. *spruneriana*

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trigonella filipes Boiss.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trigonella monantha C.A.Mey subsp. *monantha*

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trigonella monantha C. A. Mey. subsp. *noeana* (Boiss.) Hub.-Mor.

Yöresel adı: *Nefel*

Toplanma zamanı: Mayıs-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Trigonella aurantiaca Boiss.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Vicia sativa L. subsp. *sativa*

Yöresel adı: Colbana ma'ra

Toplanma zamanı: Mart

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Vicia narbonensis L. var. *narbonensis*

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Vicia ervilia (L.) Willd.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Mart-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Vicia peregrina L.

Yöresel adı: *Colban*

Toplanma zamanı: Mart-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Vicia villosa Roth. subsp. *villosa*

Yöresel adı: *Colban*

Toplanma zamanı: Mart-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Vicia aintabensis Boiss.

Yöresel adı: *Yonca*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

ROSACEAE / GÜLGİLLER

Amygdalus arabica Oliv.

Yöresel adı : *Badem, Tatlı badem*

Toplanma zamanı: Mart-Nisan

Kullanılan kısmı ve amacı: Meyveleri tazeyken yenir. Çiçekleri hayvanların çok sevdiği yemdir.

Amygdalus lycioides Spach

Yöresel adı: *Badem, Payam, Acı badem*

Toplanma zamanı: Mart-Nisan

Kullanılan kısmı ve amacı: Meyvesi tazeyken yenir. Çiçeklerini hayvanlar yem olarak tüketir. Ayrıca toprak üstü kısımları yakacak olarak ta kullanılmaktadır.

Crataegus monogyna Jacq. subsp. *monogyna*

Yöresel adı: *Alıç, Dağelmısı*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Olgunlaşmış meyvesi yenir. Dalları yakacak olarak kullanılır.

ASTERACEAE / PAPATYAGİLLER

Xanthium spinosum L.

Yöresel adı: *Pıtrak*

Toplanma zamanı: Temmuz-Ekim

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin kurumuş olan toprak üstü kısımları yakacak olarak kullanılmaktadır.

Anthemis hyalina DC.

Yöresel adı: *Papatya*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Çiçekleri kurutularak çay gibi demlenip içilir. Bunun rahatlatıcı ve dinlendirici etkisine inanılmaktadır. Ayrıca çiçekleri suda haşlanıp bu suyla genç kızlar saçlarını yıkayarak saçlarının daha sağlıklı olduğunu ifade etmektedirler. Ayrıca çocuklar saplarını birbirine bağlayarak taç yapımında kullanırlar.

Tragopogon longirostis Bisch ex Schultes var. *longirostis*

Yöresel adı: *Yemlik*

Toplanma zamanı: Nisan-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin taban yaprağı çiğ olarak tüketilir.

Onopordum carduchorum Bornm.

Yöresel adı: *Diken*

Toplanma zamanı: Mayıs-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin çiçek tablası soyularak çiğ tüketilir.

Echinops pungens Trautv var. *pungens*

Yöresel adı: *Diken*

Toplanma zamanı: Haziran-Ağustos

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin çiçek tablası soyularak çiğ tüketilir.

CONVOLVULACEAE / TARLASARMAŞIKGİLLER

Convolvulus dorycnium L. subsp. *oxysepalus*

Yöresel adı: *Sarmaşık*

Toplanma zamanı: Mayıs-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin gövdesi toplanarak süpürge yapımında kullanılır.

Convolvulus arvensis L.

Yöresel adı: *Sarmaşık*

Toplanma zamanı: Nisan-Ağustos

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

ZYGOPHYLLACEAE / ÇOBANÇÖKERTENGİLLER

Tribulus terrestris L.

Yöresel adı: *Gurnik*

Toplanma zamanı: Haziran-Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Olgunlaşmış meyveleri kaynatılarak bayanların özel günlerinde ağrı kesici olarak kullanılır.

Peganum harmala L.

Yöresel adı: *Üzerlik*

Toplanma zamanı: Mayıs-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin meyvesi süs eşyası yapımında kullanılır. Yörede nazarı önlediği inancı vardır.

AMARANTHACEAE / HOROZİBİĞİGİLLER

Amaranthus albus L.

Yöresel adı: *Pecek*

Toplanma zamanı: Haziran-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

LAMIACEAE / BALLIBABAGİLLER

Ajuga chamaepitys (L.) Schreber subsp. *laevigata* (Banks et Sol.) P.H.Davis

Yöresel adı: *Mayasıl otu*

Toplanma zamanı: Nisan-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Evlerde süs bitkisi olarak kullanılır.

Salvia virgata Jacq.

Yöresel adı: *Gurizik*

Toplanma zamanı: Mayıs-Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısımları kaynamış suya atılarak demlendirilir. Özellikle soğuk algınlığına ve çeşitli enfeksiyon hastalıklarında ilaç olarak kullanılır.

Thymbra spicata L. var. *spicata*

Yöresel adı: *Zahter, Zehter*

Toplanma zamanı: Haziran-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısımları ilaç yapımında kullanılır. Kaynamakta olan suya atılarak demlendirilir ve içilir.

Sideritis libanotica Labill. subsp. *kurdica* (Bornm) Hub.-Mor.

Yöresel adı: *Ada çayı*

Toplanma zamanı: Mayıs-Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısımları ilaç yapımında kullanılır. Kaynamakta olan suya atılarak demlendirilir ve içilir.

Thymbra sintenisii Bornm. & Aznav. subsp. *sintenisii*

Yöresel adı: *Zahter, Zehter*

Toplanma zamanı: Haziran-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısımları ilaç yapımında kullanılır. Kaynamakta olan suya atılarak demlendirilir ve içilir.

Teucrium polium L.

Yöresel adı: *Zahter, Zehter*

Toplanma zamanı: Haziran-Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısımları ilaç yapımında kullanılır.

Kaynamakta olan suya atılarak demlendirilir ve içilir.

Teucrium multicaule Montbret & Aucher ex Benth.

Yöresel adı: *Zahter, Zehter*

Toplanma zamanı: Nisan-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısımları ilaç yapımında kullanılır. Kaynamakta olan suya atılarak demlendirilir ve içilir.

EUPHORBIACEAE / SÜTLEĞENGİLLER

Euphorbia rigida Bieb.

Yöresel adı: *Geşura deva*

Toplanma zamanı: Mart-Ağustos

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitki kesildiğinde sütü akar. Bu süt yaraların iyileşmesinde merhem olarak kullanılır.

Çobanlar bulanık suya bir damla sütü bıraktıklarında suyun bulanıklığını gidermede kullanmaktadırlar.

ANACARDIACEAE / MENENGİCİLLER

Pistacia vera L.

Yöresel adı: *Fıstık*

Toplanma zamanı: Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Meyvesi lezzetli olup kuruyemiş olarak tüketilir. Meyve kabuğu kurutularak nane ile birlikte kaynatılıp karın ağrısını gidermede kullanılır. Dalları yakacak olarak kullanılır. Gövdesinden elde edilen reçine yaraların üzerine sürülerek çabuk iyileşmesi sağlanır.

Rhus coriaria L.

Yöresel adı: *Sumak*

Toplanma zamanı: Haziran-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Meyvesi ekşidir. Salatalarda, yemeklerde kullanılır.

Pistacia khinjuk Stocks

Yöresel adı: *Menengiç*

Toplanma zamanı: Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Tohumları öğütülerek kahve olarak tüketilir.

URTICACEAE / ISIRGANĞİLLER

Urtica dioica L.

Yöresel adı: *Isırgan otu, Gezzik*

Toplanma zamanı: Haziran-Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Yaprakları ve tohumu kanser hastalarının şifası için kullanılır. Bunun için yaprakları kurutularak çay gibi demlenip içilir veya tohumları dövülerek balla tatlandırılıp hastaya yedirilir. Ayrıca yaprakları pişirilerek yemek yapılır. İnanç olarak bulunduğu yeri kötülüklerden uzaklaştırdığı düşünülür.

VITACEAE / ASMAGİLLER

Vitis vinifera L.

Yöresel adı: *Asma*

Toplanma zamanı: Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Olgunlaşmış meyveleri yenir. Olgunlaşmamış olanlarda (koruk) toplanarak ezilir. Ezilerek elde edilen bu ekstrakt yemeklerde ekşi tadı vermede kullanılır. Olgunlaşmış meyveler de ezilerek pestil, cevizli sucuk yapılır. Yaprakları yemek yapımında kullanılır. Ayrıca dalları yakacak olarak da kullanılmaktadır.

MORACEAE / DUTĞİLLER

Ficus carica L. subsp. *carica* (All.) Schinz et Thell.

Yöresel adı: *Kerik, incir*

Toplanma zamanı: Haziran-Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Meyvesi yenir. Özellikle emziren annelerde sütü bollaştırdığı söylenir. Kurutulan meyvesi yenildiği gibi aşure ve kompostolarda kullanılır. Meyveden akan süt, yaraları iyileştirmede merhem olarak kullanılır.

ULMACEAE / KARAAĞAÇGİLLER

Celtis tournefortii Lam.

Yöresel adı: *Dağdağan*

Toplanma zamanı: Nisan

Kullanılan kısmı ve amacı: Olgunlaşan meyvesi yenir.

PUNICACEAE / NARGİLLER

Punica granatum L.

Yöresel adı: *Nar, Hennar*

Toplanma zamanı: Ağustos-Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Meyveleri yenir. Ayrıca meyveleri sıkılarak elde edilen nar suyuyla nar ekşisi yapılarak yemeklerde kullanılır. Nar kabuğu kurutularak dövülür. İshal için tıbbi amaçlı kullanılır.

JUGLANDACEAE / CEVİZGİLLER

Juglans regia L.

Yöresel adı: *Ceviz*

Toplanma zamanı: Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Meyvesi yenir. Yaş halindeyken öğütülerek kınanın içine boyar maddesi olarak konur. Yaprakları kaynatılıp içilerek diyabet için ilaç amaçlı kullanılır. Yakacak olarak da kullanılır.

Monocotyledoeneae

ARACEAE / YILANYASTIĞIGİLLER

Eminium rauwolffii (Blume) Schott var. *rauwolffii*

Yöresel adı: *Zilzilik*

Toplanma zamanı: Mart-Mayıs

Kullanılan kısmı ve amacı: Zehirli bir bitkidir. Çiçeği dile değerse zarar verir. Koyunlar başka sürülere karışmasın diye, çiçeği, koyunların sırtına sürülerek çıkan boya işaretleme amacıyla kullanılır.

IRIDACEAE / SÜSENGİLLER

Crocus cancellatus Herbert subsp. *cancellatus*

Yöresel adı: *Pivok*

Toplanma zamanı: Eylül

Kullanılan kısmı ve amacı: Soğanı toplanarak çiğ olarak tüketilir.

POACEAE / BUĞDAYGİLLER

Poa bulbosa L.

Yöresel adı: *Kılçık*

Toplanma zamanı: Mayıs-Temmuz

Kullanım amacı: Hayvan yemi olarak kullanılır.

Phleum exaratum Hochst. ex Griseb subsp. *exaratum*

Yöresel adı: *Kılçık*

Toplanma zamanı: Mayıs-Temmuz

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Sorghum halepense (L.) Pers. var. *halepense*

Yöresel adı: *Kılçık*

Toplanma zamanı: Mayıs-Kasım

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

Briza humilis Bieb.

Yöresel adı: *Kılçık*

Toplanma zamanı: Mayıs-Haziran

Kullanılan kısmı ve amacı: Bitkinin toprak üstü kısmı hayvan yemi olarak kullanılır.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Araştırma bölgesinde 50 familyaya bağlı 165 cins ve 226 takson tespit edilmiştir. Araştırma alanında en fazla taksona sahip familyalar; Fabaceae (31), Asteraceae (22), Brassicaceae (17), Lamiaceae (14)'dir. Alanda en çok taksona sahip cinsler; *Trigonella* L. (6), *Vicia* L. (6), *Veronica* (5), *Trifolium* L. (4)'dur. Alanda 6 takson endemik bitki bulunmaktadır ve endemizm oranı %2.67'dir. Endemik bitki taksonları ve tehlike kategorileri şöyledir: *Hypericum kotschyanum* (NT), *Veronica balansae* (LC), *Veronica orientalis* subsp. *nimrodi* (LC), *Scutellaria orientalis* subsp. *haussknechtii* (LC), *Thesium stellerioides* (VU) ve *Dianthus elegans* var. *actinopetalus* (LC). Endemik bitkiler genel olarak LR (az tehdit altında) kategorisinde yer almaktadır. VU (zarar görebilir) kategorisine giren *Thesium stellerioides* dar yayılışlı olup tek lokaliteden toplanmıştır.

Araştırma alanındaki büyük bitki gruplarına göre, 2 Gymnospermae, 224 Angiospermae'dir. Bu taksonların 26 tanesi monokotiledon, 198 tanesi ise dikotiledonlardır. 50 familya içerisinde en fazla takson içeren familya 31 taksonla Fabaceae familyasıdır. En fazla türe sahip olan cinsler 6'şar tür ile *Trigonella* ve *Vicia* cinsleridir.

Çalışma alanı yakın alanlarda yapılan flora çalışmaları ile kıyaslandığında takson sayısı bakımından 4. sırada yer almaktadır. Araştırma alanının yakın alanlarla karşılaştırılması Tablo 1' de verilmiştir. Araştırma alanında Fabaceae familyası 31 taksonla 1. sırada yer almaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi baklagil bitkiler açısından çok zengin olup, hem çalışma alanımızda hem de bölgede yapılan diğer floristik araştırmalarda genellikle 1. sırada yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırma alanının floristik açıdan yakın alanlarla karşılaştırılması.

	Gölpınar Mesire Yeri	Tek Tek Dağları Florası (Kaya & Ertekin, 2009)	Arat Dağı Florası (Korkut vd., 2008)	Direkli tepeleri (Atamov vd., 2007)	Osmanbey Kampüsü Florası (Parmaksız vd., 2006)	Kaşmer Dağı Florası (Akan vd., 2005)
Takson	226	260	299	192	198	262
Familya	50	47	49	33	54	47
Cins	165	175	193	120	123	156
Endemik	6	7	6	5	5	10
Tür	157	-	214	152	-	-
Alttür	48	-	55	25	-	-
Varyete	21	-	30	15	-	-
İr-Tur. El.	67	85	93	121	64	94
Avr.-Sib. El.	5	3	5	2	7	5
Akd.El.	11	23	36	27	24	31
Doğu Akd. El.	9	18	-	-	-	-
Bilinmeyen	134	131	165	42	103	132

Araştırma alanından toplanan 226 taksonun fitocoğrafik bölgelere göre dağılımı; İran-Turan elementleri % 29,64, Akdeniz elementleri % 4,86, Doğu Akdeniz elementleri % 3,98, Avrupa-Sibiryaya elementleri % 2,23 ve bölgesi bilinmeyen % 59,29 şeklindedir. Araştırma alanımızın İran-Turan fitocoğrafik bölgesinde yer alması ve araştırma alanımızda step vejetasyonun hakim olması alanımızda İran-Turan fitocoğrafik bölge elementlerinin ilk sırada yer alması beklenen bir sonuçtur. Çok bölgeli veya fitocoğrafik bölgesi bilinmeyen türlerin alanda fazla olması çalışma alanında çok sayıda yerleşim sahasının bulunması, ekilip biçilen alanların fazla olması, yol kenarları ve yerleşim yerlerinde toplanan bitkiler etkili olmaktadır. Avrupa-Sibiryaya fitocoğrafik bölgesinin yer alması çalışma sahasında sulak alanlarının yer alması ve nemli alanlar sebep gösterilebilir. Akdeniz fitocoğrafik bölgesi elementlerinin görülmesi bölgenin Akdeniz iklimi etkisinde olmasına dayandırılabilir.

Yapılan etnobotanik çalışma sonucunda 64 taksonun halk tarafından kullanıldığı saptanmıştır. Halkın geçim kaynaklarının arasında hayvancılığın yoğun olmasından dolayı bitkiler daha çok hayvan yemi olarak tüketilmektedir. Bunun dışında bitkilerden yemek, ilaç, süs, yakacak ve çocuklar için oyun amaçlı olarak yararlanılmaktadır.

Yakın bölgelerle karşılaştırıldığı zaman yem olarak kullanılan bitkilerin sayısının oldukça fazla olduğunu görmekteyiz. Bu durum hayvancılığın yoğun olarak yapıldığını ve önem arz ettiğini gösterir. Gıda olarak tüketilen bitkilerin sayısının Zeytinbahçe, Arat Dağı ve Kalecik Dağında daha fazla olduğu görülmektedir. Sözü edilen bu bölgelerde dağ köyleri daha fazladır. Araştırma bölgemiz ise daha çok mesirelik bir alandan oluşmaktadır. Yakacak olarak kullanılan bitki sayısı Kalecik Dağından fazla olduğu görülmektedir. Çünkü araştırma alanımızda odunsu bitkiler daha fazladır. Etnobotanik verilerin toplandığı yerleşim yerlerinin birbirine yakın olması dolayısıyla, bu yöredeki halkın bitki kullanımı açısından fark oluşturmamaktadır (Tablo 2).

Tablo 2. Çalışma alanının etnobotanik açısından yakın bölgeler ile karşılaştırılması.

Kullanım amaçları	Araştırma Alanı	Zeytinbahçe-Akarçay Bölgesi (Balos & Akan, 2007)	Arat Dağı (Korkut vd., 2008)	Kalecik Dağı (Aydoğdu & Akan, 2005)
Hayvan yemi	30	95	59	32
Gıda	23	56	33	38
Tıbbi + Çay	16	43	19	37
Yakacak	8	25	19	5
Süs	5	9	5	5
Oyun	3	-	-	-
Diğer	6	60	55	20
Toplam	64	190	170	126
Etnobotanik özelliği olmayan	182	255	129	112
Genel toplam	226	445	299	238

Yemek yapımında kullanılan önemli bitkiler; *Urtica dioica*, *Malva neglecta*, *Sinapis alba*, *Sinapis arvensis*'dir.

Çay yapımında kullanılan önemli bitkiler; *Thymbra spicata* var. *spicata*, *Sideritis libanotica* subsp. *kurdica*, *Teucrium polium*, *Teucrium multicaule*'dir.

Tıbbi amaçlı kullanılan önemli bitkiler; *Hypericum perforatum*, *Alcea striata* subsp. *striata*, *Anthemis hyalina*, *Tribulus terrestris*, *Salvia virgata*, *Euphorbia rigida*'dır. Yöre halkı tıbbi amaçlı bitkileri en çok öksürük giderici, balgam sökücü, nefes açıcı ve yaraların tedavisi için kullanmaktadır.

Bu çalışmanın ilerde yapılacak daha kapsamlı etnobotanik çalışmalarına ışık tutacağını ümit etmekteyiz. Araştırma alanında etnobotanik açıdan önem arz eden önemli tıbbi bitkiler mevcut olup, bunların veri tabanlarının oluşturulması ve halkın kendi öz mirasının gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir.

TEŞEKKÜR

Makalenin haritalarının oluşturulmasına katkıda bulunan M. Maruf BALOS'a, çalışmayı maddi açıdan destekleyen Harran Üniversitesi HÜBAK Birimi'ne (Proje no: 0932) ve araştırmada yardımlarından dolayı yöre insanına teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, N. & Aytaç, Z. (2001). Flora of Ceylanpınar state farm (Şanlıurfa-Turkey). *Fl. Medit.* 11: 333-361.
- Akan, H., Aydoğdu, M. & Korkut, M.M. (2005). An ethnobotanical research of the Kalecik mountain area. *IV th International Congress of Ethnobotany (ICEB)*. Proceedings Book p. 56, İstanbul.
- Akan, A., Aslan, M. & Eker, İ. (2004). *Capparis* L. (Kapari) cinsinin GAP bölgesindeki işlenmesihiracatı ve son populasyon durumu. *Ot Sist. Bot. Dergisi* 11(1): 105-118.
- Akan, H. & Balos, M.M. (2008a). Check-list of the Genus *Biarum* Schott in the Flora of Turkey, with a New Record for Turkey: *Biarum syriacum* (Spreng.) H.Riedl. *Turk. J. Bot.* 32: 305-310.
- Akan, H., Aslan, M. & Balos, M.M. (2005). Şanlıurfa'nın kent merkezindeki semt pazarlarında satılan bazı bitkiler ve kullanım amaçları. *Ot Sistematik Botanik Dergisi* 12 (2): 43-58.
- Akan, H., Korkut, M.M. & Balos M.M. (2008). Arat Dağı ve çevresinde (Birecik, şanlıurfa) etnobotanik bir araştırma. *Fırat Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi* 20 (1): 67-81.
- Akan, H., Eker, İ., & Balos, M.M. (2005). Şanlıurfa'nın Nadide Çiçekleri (Geofitler). Şanlıurfa Belediyesi Yayınları, Şanlıurfa.
- Akan, H., Balos, M.M. & Tel, A.Z. (2013). Birecik (Şanlıurfa) yöresindeki bazı baklagil bitkilerin etnobotanik özellikleri. *Adıyaman Üniversitesi Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi Uluslararası Dergisi* 1(1): 32-40.
- Akan, H. & Aslan, M. (2005). A folkloric and ethnobotanical reserch on Şanlıurfa Isot. *IV. The International Congress of Ethnobotany (ICEB 2005)*. Proceedings Book p. 5, İstanbul.
- Akan, H., Kaya, Ö.F., Eker, İ. & Cevheri, C. (2005). The flora of Kaşmer Dağı (Şanlıurfa- Turkey). *Turk. J. Bot.* 29: 291-310.
- Akan, H., & Eker, İ. (2004). Some morphological and anatomical investigations on autumn species of *Crocus* L. occurring in Şanlıurfa. *Turk. J. Bot.* 28: 185-191.
- Akan, H. (2013). Mardin (Güneydoğu Anadolu Bölgesi) zembilleri üzerine etnobotanik bir araştırma. *Adıyaman Üniversitesi Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi Uluslararası Dergisi* 1 (1): 21-31.
- Akan, H. & Balos, M.M. (2008b). GAP bölgesinden toplanan *meyan kökü* (*Glycyrrhiza glabra* L.) taksonunun ihracat durumu, etnobotanik özellikleri ve tıbbi önemi. *Fırat Ün. Fen ve Müh. Bilimleri Dergisi.* 20 (2): 233-241.
- Akan, H., Balos, M.M. & Aslan, M. (2013). An ethnobotanical research on handmade musical instruments in Şanlıurfa, South East Anatolia, Turkey. *Biological Diversity and Conservation* 6 (1): 93-100.
- Akman, Y. (2011). *İklim ve Biyoiklim* s. 214-225 ve 258-265. Palme Yayınları, Ankara
- Anonim (2010). Meteoroloji Genel Müdürlüğü. Arş. Ve Bilgi İşl. Dai. Bşk. İstatistik ve Yayın Şube Müdürlüğü Rasat Raporu.
- Anonim (2011). Şanlıurfa Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü Şanlıurfa İl Çevre Durum Raporu.
- Arslan, M., Akan H., Gül M., Taşgüzen R., Avcıl, N. & Abak F. (2013). Şanlıurfa yöresinde yer alan bazı şifalı bitkiler üzerine çalışmalar. *GAP Biyoçeşitlilik Sempozyumu* (poster sunum), Şanlıurfa.
- Aslan, M. & Türkmen, N. (2003). New floristic records for squares C6 and C7 from Turkey. *Ot Sistematik Botanik Dergisi* 10(2):163-168.
- Atamov, V., Aslan, M., & Ayalp, G. (2007). Flora of Mezra city (Birecik, Sanliurfa-Turkey). *Asian Journal of Plant Sciences* 6: 225-238.
- Atamov, V., Aslan M. & Aydın, N. (2009). Direkli Tepeleri (Şanlıurfa) florası. *Ot Sistematik Botanik Dergisi* 16 (1): 97-114.
- Avcıl, N., Akan, H., Gül, M., Taşgüzen, R., Abak, F. & Arslan, M. (2013). GAP yöresinde yayılış gösteren bazı *Gagea* türleri. *Gap Biyoçeşitlilik Sempozyumu* (poster sunum), Şanlıurfa.
- Aydoğdu, M. & Akan, H. (2005). The flora of Kalecik mountain (Şanlıurfa). *Turk. J. Bot.* 29: 155- 174.

- Balos, M.M. & Akan, H. (2008). Flora of the region between Zeytinbahçe and Akarçay (Birecik, Şanlıurfa), Turkey. *Turk. J. Bot.* 32: 201-226
- Baytop, A. (2003). *Türkiye de Botanik Tarihi Araştırmaları*. Çetin Matbaacılık, İstanbul.
- Boissier, E. (1867-1888). *Flora Orientalis* 1-4. Genova.
- Çırpıcı, A. (1987). Türkiye'nin flora ve vejetasyonu üzerindeki çalışmalar. *Doğa TU. Bot. Derg.* 11 (2): 217-232.
- Çini, M. (1983). Urfa'ya özgü ilaçlar. *Harran Dergisi* 19: 6-7.
- Davis, P.H. (1965-1985). *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*. 1 -9. Edinburgh Univ. Press, Edinburgh.
- Davis, P.H., Mill, R.R. & Tan, K. (edlr.) (1988). *Flora of Turkey and the East Aegean Islands* 10. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Davis, P.H. (1975). Turkey: present state of floristic knowledge. *Coll Int C N R S* 235: 93-113.
- Ekim, T., Koyuncu, M., Vural, M., Duman, H., Aytaç, Z. & Adıgüzel, N. (2000). *Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı*. Türkiye Tabiatı Koruma Derneği, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Ankara.
- Eker, İ., Koyuncu, M. & Akan, H. (2008). The geophytic flora of Şanlıurfa province, Turkey. *Turk. J. Bot.* 32: 367-380
- Ekim, T., Akan, H., Çetin, E. & Polat, T. (2005). The flora of Kuyulu erosion district (Adıyaman/ Turkey). *Asian J. of Plant Sciences* 4 (2): 171-183.
- Erdemir, A. (1983). Şifalı Bitkiler, *Doğal ilaçlarla Geleneksel Tedaviler*. Alfa Yayıncılık, İstanbul.
- Ertekin, A. (2002). *Karacadağ Bitki çeşitliliği*. Ankara: Sürdürülebilir Kırsal ve Kentsel Kalkınma Derneği.
- Eryılmaz, R. Akan, H. (2012). Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki orkideler Üzerinde Ön Araştırmalar. *Türkiye 2. Orkide ve Salep Çalıştayı* (poster sunumu), Menemen, İzmir.
- Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T. & Başer, K.H.C. (edlr.) (2000). *Flora of Turkey and the East Aegean Islands* 11. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Güner, A., Aslan, S., Ekim, T., Vural, M. & Babaç, M.T. (edlr.) (2012). Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler). Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi ve Flora Araştırmaları Derneği Yayını, İstanbul.
- Işıkoğlu, K. (1971). Urfa'da hastalıkların tedavi şekilleri. *Türk Folklor Araş.* 259: 5869.
- IUCN (2014) Guidelines for using the IUCN Red List Categories and Criteria. Ver.11: <http://iucn.org>. (erişim tarihi:14.07.2015).
- Kaya, Ö. F. & Ertekin, A. S. (2009). Flora of the protected area at the Tektek dağları (Şanlıurfa). *Ot Sistemik Botanik Dergisi* 16 (2): 79-96.
- Kaya, Ö. F., & Ertekin, A.S. (2009). A new record for the flora of Turkey: *Silene monerantha* (Caryophyllaceae). *Fl. Medit.* 19: 11-14, ISSN 1120-405
- Kaya Ö. F., & Ketenöglü O. (2010). A syntaxonomical and synecological research on the steppe vegetation of the Karacadağ Mountain (Şanlıurfa-Diyarbakır/ Turkey). *Ecologia Mediterranea* 36 (1): 45-62.
- Kaya, Ö.F, Çetin, E., Aydoğdu, M., Ketenöglü, O. & Atamov, V. (2010). Syntaxonomical analyses of the secondary vegetation of Harran Plain (Şanlıurfa/Turkey) ensuing excessive irrigation by using gis and remote sensing. *Ekoloji* 19 (75): 1-14.
- Kaynak, G. (1989). Contribution to the flora of Karacadağ (Urfa and Diyarbakır Provinces). *Doğa TU. Bot. Derg.* 13 (3): 376-397.
- Korkut, M., Akan, H. & Balos, M. (2008). Arat Dağı florası (Birecik, Şanlıurfa/Türkiye). *SÜ Fen Edeb Fak Dergisi* 31: 67-86.
- Kürkçüoğlu, C. (2000). Şanlıurfa: Land of Faith. A Şanlıurfa Governership Cultural publ. Tissamat basım sanayi, Ankara.
- Nahya, Z. (1983). Urfa'da doğum gelenek ve göreneklere. *Türk Folklor Araştırmaları* 73-80
- Özel, A. (1999). Güneydoğu Anadolu bölgesi tıbbi ve aromatik bitkileri. *GAP I. Tarım Kongresi* (poster sunum), Şanlıurfa.
- Parmaksız, A., Atamov, V. & Aslan, M., (2006). The flora of Osmanbey Campus of the Harran University. *Journal of Biological Sciences* 6 (5): 793-804.

- Satıl, F. & Akan, H.(2006). Şanlıurfa'da yayılış gösteren bazı endemik ve nadir geofitler üzerinde anatomik araştırmalar. *Ekoloji* 15 (58): 21-27
- Saya, Ö., Ertekin, A.S., Özen, H.Ç., Hoşgören, H., Toker, Z. & Aksal, M. (2001). *Gap Yöresindeki Tıbbi ve Endemik Bitkiler*. Türkiye Çevre Vakfı Yayını 143. Önder Matbaası, Ankara.
- Taşgüzen, R, Akan, H., Gül, M. & Avcıl, N. (2013). Şanlıurfa ilinde bulunan Brassicaceae (Hardalgiller) familyası üzerine ön çalışmalar. *GAP Biyoçeşitlilik Sempozyumu* (poster sunum), Şanlıurfa.
- Tel, Z. (2009). Contributions to the flora of Nemrut Mountain Adıyaman/Turkey). *Biological Diversity and Conservation (BioDiCon)* 2 (1): 36-60
- Yücecan, S. (1988). Kanser hastalığında tedavi amacıyla kullanılan yöresel bitkiler. *Beslenme ve Diyet Dergisi* 17: 111-120.
- Yücecan, S. (1991). Sindirim sistemi rahatsızlıklarında kullanılan yöresel bitkiler. *Ç.Ü.Z.F. Dergisi* 6 (2): 137-154.
- Zohary, M. (1973). *Geobotanical foundations of the Middle East* 1-2. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag.

SUMMARY

This investigation was carried out between the years 2009 and 2013 to determine the flora and ethnobotany of Gölpınar (Şanlıurfa, Turkey) picnic site and its surroundings, located in Gölpınar picnic site town of Şanlıurfa. The research area is situated in Şanlıurfa province and within C7 of the grid system. In the region, 50 families, 165 genera, 226 taxa were determined. There are 6 endemic taxa in the area and endemism percentage is 2.67 %. Plants' distribution rate according to floristic regions are: Irano-Turanian 29.64 %, East Mediterranean 3.98 %, Mediterranean 4.86 %, Euro-Siberian 2.23 %, and unknowns 59.29 %. The families represented by the highest number of taxa in the research area were Fabaceae (31), Asteraceae (22), Brassicaceae (17), Lamiaceae (14). The taxon represented by the highest number of genus *Trigonella* L. (6), *Vicia* L. (6), *Veronica* L. (5), *Trifolium* L. (4). In the region, 64 taxa have an ethnobotanical peculiarities were determined. It is determined that 29 as a fodder plants, 26 of these plants were used as food, 4 for fuel, 15 for medicinal purposes, 3 in children's games and 6 in other to use. Important plants used as food; *Urtica dioica*, *Malva neglecta*, *Sinapis alba* and *Sinapis arvensis*. Important plants used as herbal tea; *Thymbra spicata* var. *spicata*, *Sideritis libanotica* subsp. *kurdica*, *Teucrium polium* and *Teucrium multicaule*. Important plants used for medicinal purposes; *Hypericum perforatum*, *Alcea striata* subsp. *striata*, *Anthemis hyalina*, *Tribulus terrestris*, *Salvia virgata* and *Euphorbia rigida*.